



AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE REGLEMENTARE ÎN DOMENIUL ENERGIEI
Departamentul pentru Eficiență Energetică



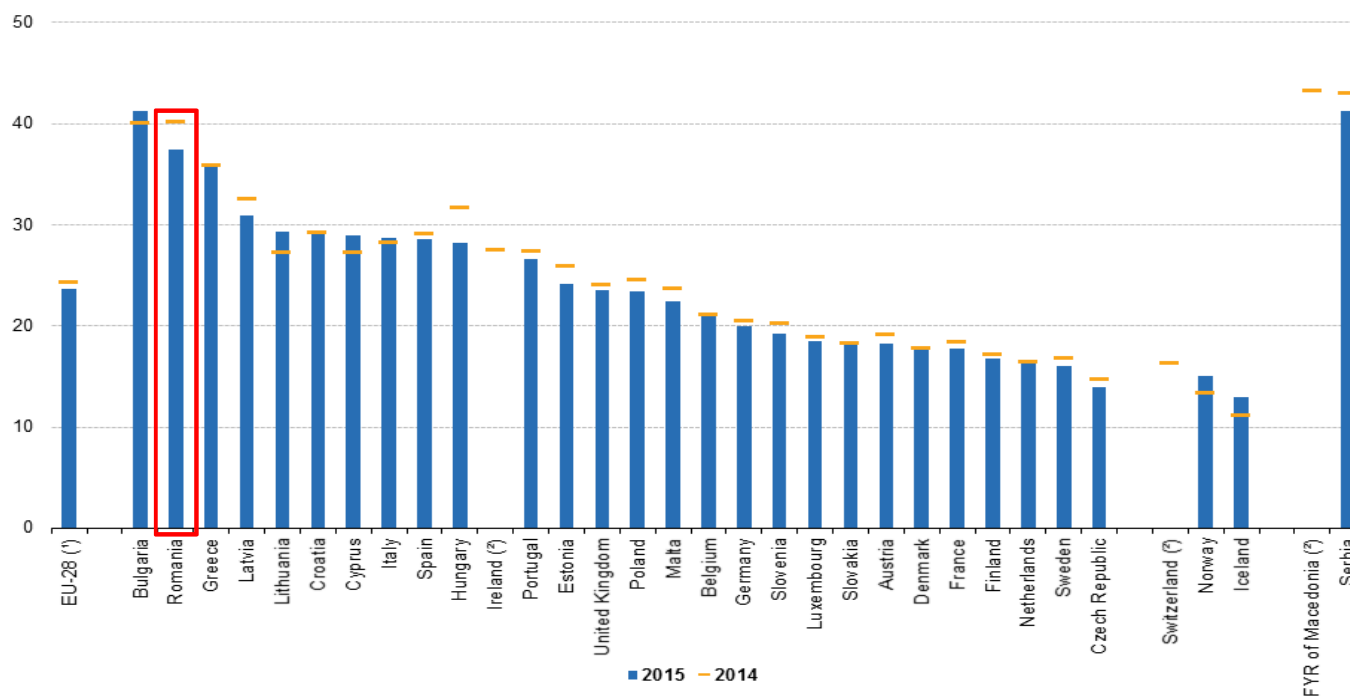
SĂRĂCIA ENERGETICĂ ÎN ROMÂNIA ȘI CONSUMATORII VULNERABILI DE ENERGIE

Dr. ing. Emil CALOTĂ
Vicepreședinte ANRE

Conferința „Legislația românească și noile orientări europene privind protecția consumatorilor vulnerabili și în sărăcie energetică” - 14 septembrie 2017

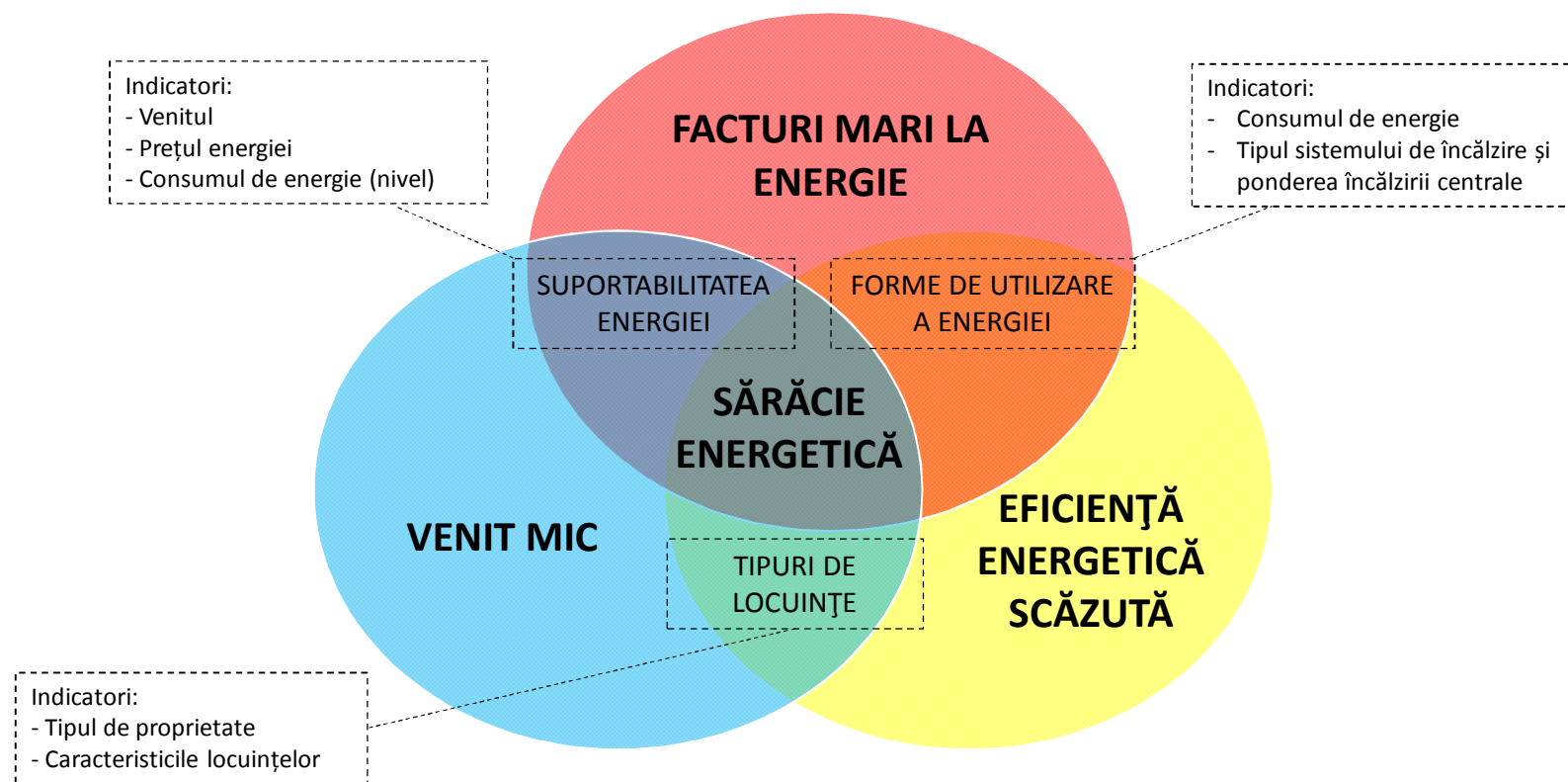


Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială, 2014 și 2015 - Eurostat



(*) 2015: estimate.
 (?) 2015: not available

Factori ce cauzează sărăcia energetică - Raportul Insight_E 2015



Factori ai vulnerabilității - DG ENER, CE (Studiul BPIE - Reducerea sărăciei față de combustibil în UE)

Context social și natural

Starea economiei
Climat

Condiții de piață

Proces energetic
Nivel al concurenței

Circumstanțe individuale

Nivel al venitului
Sănătate/dizabilitate

Educație

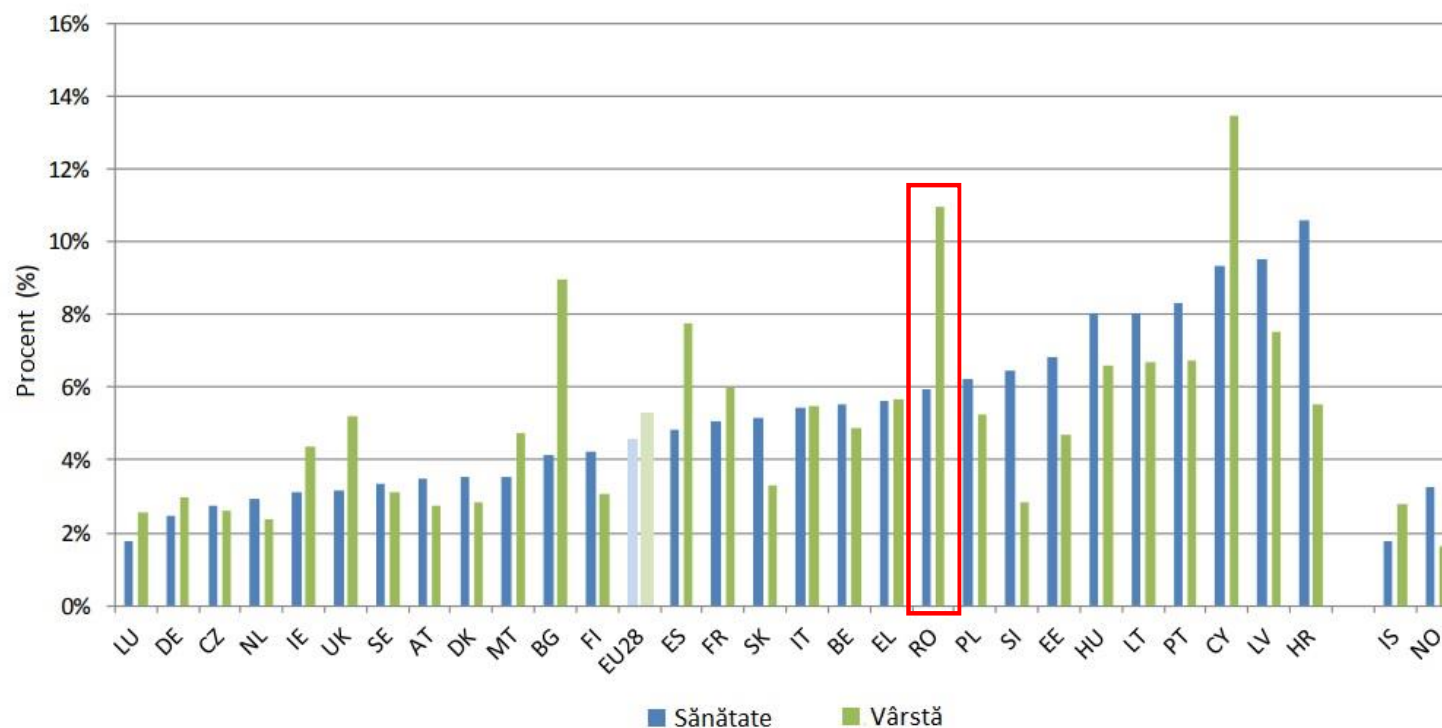
Acces la informație

Condiții de locuire

Sub-ocupare
Performanță energetică a clădirii
Sistem de încălzire



Ponderea consumatorilor vulnerabili din motive de sănătate și vârstă Vulnerabilitatea consumatorilor pe piețele cheie din Uniunea Europeană - Raport 2016



Sărăcia energetică în UE

Sărăcia energetică reprezintă o provocare majoră în întreaga UE, ce își are rădăcinile în venituri scăzute și locuințe ineficiente din punct de vedere energetic. Studiul UE privind Venitul și condițiile de trai (EU SILC) estimează că **54 de milioane de cetățeni europeni (10,8% din populația UE) nu au putut să-și mențină locuința încălzită în mod adecvat în 2012**, numere similare fiind raportate și în ceea ce privește plata cu întârziere a facturilor la utilități sau prezența unor condiții improprii de locuit.

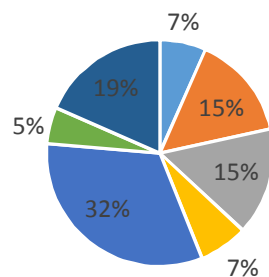
Pachetul cu propunerile Comisiei privind eficiența energetică *Energie curată pentru toți europenii* invită Statele Membre să ia în considerare sărăcia energetică, solicitând ca o parte din măsurile de eficiență energetică să fie implementate ca o prioritate în gospodăriile afectate de sărăcia energetică sau în locuințele sociale.

De asemenea, în cadrul procesului de guvernanță a Uniunii Energetice, Statele Membre sunt obligate să monitorizeze și să raporteze informațiile cu privire la sărăcia energetică, în timp ce Comisia Europeană va facilita schimbul de bune practici.

Totodată, Comisia inițiază un Observator al sărăciei energetice (Energy Poverty Observatory) pentru a furniza date mai concludente cu privire la această problemă și la soluțiile sale, precum și pentru a ajuta Statele Membre în eforturile lor de combatere a sărăciei energetice.

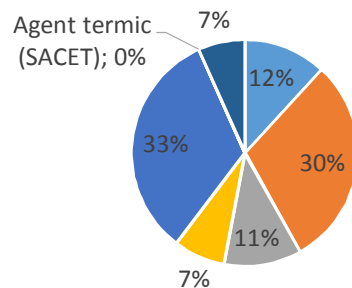
Costurile cu energia ale gospodăriilor predispuse la sărăcie energetică în România Proiectul Strategiei Energetice 2016 - 2030 (sursa INS 2016)

Gospodării medii (național)
 63 Euro/lună



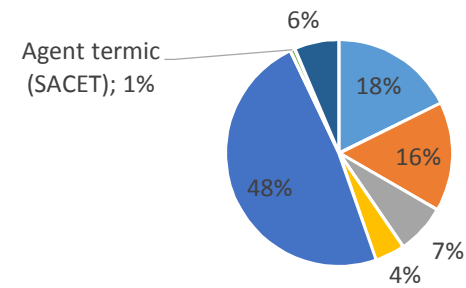
- GPL
- Lemn și cărbune
- Benzină
- Diesel și alți combustibili
- Energie electrică
- Agent termic (SACET)
- Gaz natural

Gospodării medii (rural)
 60 Euro/lună



- GPL
- Lemn și cărbune
- Benzină
- Diesel și alți combustibili
- Energie electrică
- Agent termic (SACET)
- Gaz natural

Gospodării sărace
 31 Euro/lună



- GPL
- Lemn și cărbune
- Benzină
- Diesel și alți combustibili
- Energie electrică
- Agent termic (SACET)
- Gaz natural

Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012

Clientul vulnerabil - clientul final aparținând unei categorii de clienți casnici care, din motive de vârstă, sănătate sau venituri reduse, se află în risc de marginalizare socială, și care, pentru prevenirea acestui risc, beneficiază de măsuri de protecție socială, inclusiv de natură financiară.



Clienții vulnerabili sunt principalii beneficiari ai ajutoarelor sociale avute în vedere în procesul de renunțare treptată la preturile/tarifele reglementate.



În conformitate cu prevederile **“Procedurii privind condițiile și modul de acordare a tarifului social consumatorilor casnici de energie electrică”**, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 38/2005, cu modificările și completările ulterioare, **consumatorii vulnerabili cu venitul mediu lunar pe membru de familie mai mic sau egal cu salariul minim pe economie stabilit prin H.G. au dreptul să opteze pentru tariful social.**

De tarif social beneficiau, la sfârșitul anului 2016, **937.337 de consumatori** din totalul de **8.550.624 de consumatori casnici (10,96%)**.



Protecția consumatorilor vulnerabili de energie în România

Reglementări ANRE cu privire la consumatorii vulnerabili

Procedura privind condițiile și modul de acordare a tarifului social consumatorilor casnici de energie electrică (Ordinul ANRE nr. 38/2005, modificat și completat de Ordinul ANRE nr. 6/2006), coroborat cu Ordinul ANRE nr. 176/2015, modificat și completat de Ordinele ANRE nr. 115/2016 și nr. 50/2017

Standardul de performanță pentru serviciul de distribuție a energiei electrice (Ordinul ANRE nr. 11/2016, modificat și completat de Ordinul ANRE nr. 49/2017) și pentru serviciul de distribuție și de sistem al gazelor naturale (Ordinul ANRE nr. 162/2015)

Regulamentul de furnizare a energiei electrice la clienții finali (Ordinul ANRE nr. 64/2014, modificat și completat de Ordinele ANRE nr. 121/2015 și nr. 12/2017) și cel privind furnizarea gazelor naturale la clienții finali (Ordinul ANRE nr. 29/2016)

Standardul de performanță pentru activitatea de furnizare a energiei electrice (Ordinul ANRE nr. 6/2017) și pentru activitatea de furnizare a gazelor naturale (Ordinul ANRE nr. 37/2007)



Legea nr. 196/2016 privind venitul minim de incluziune Termen de intrare în vigoare – aprilie 2018

Aprobată pentru îndeplinirea țintei României din cadrul Strategiei Europa 2020 privind reducerea cu 580.000 a numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială față de anul 2008.

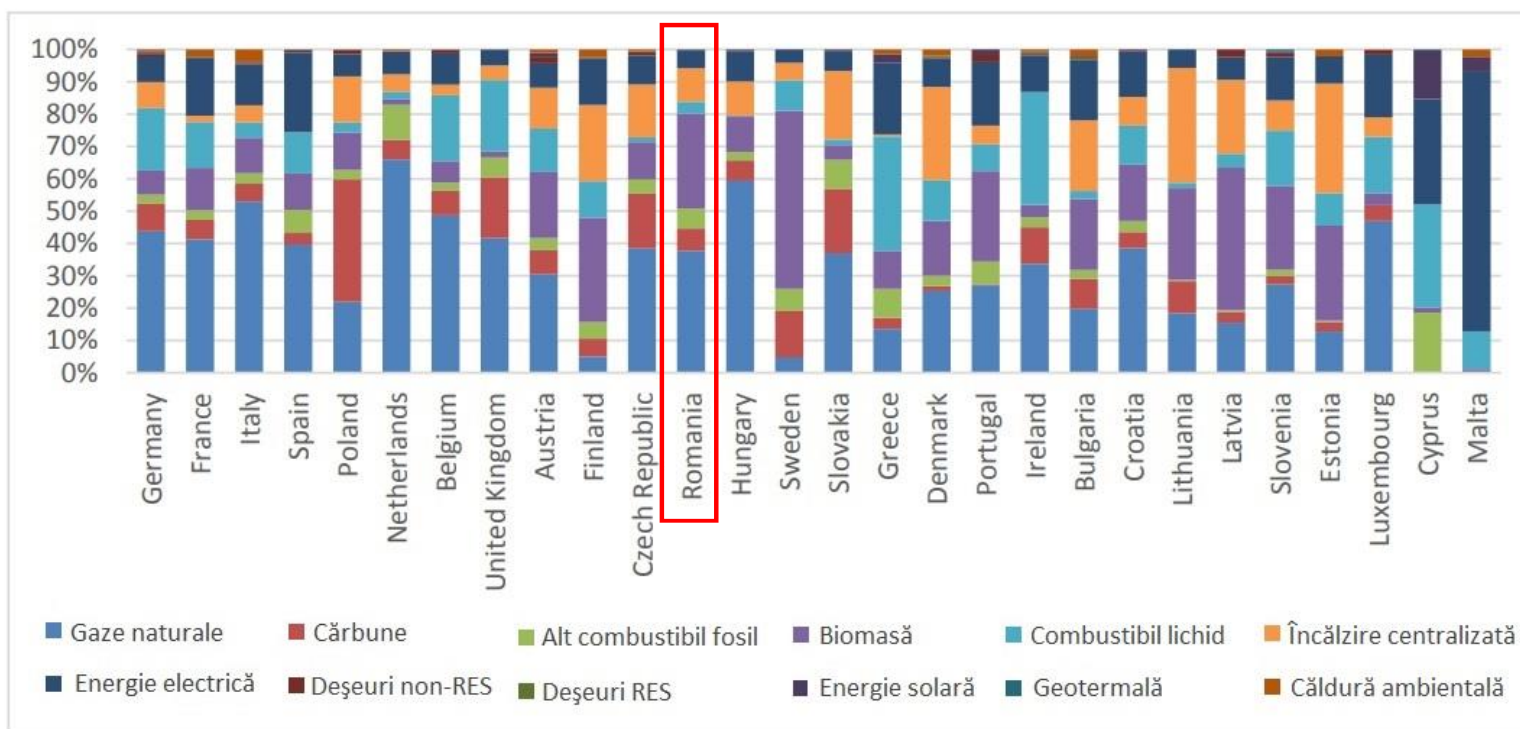


CONSUMATOR VULNERABIL- clientul casnic, persoană singură sau familia care nu își poate asigura din bugetul propriu acoperirea integrală a cheltuielilor legate de încălzirea locuinței și ale cărei venituri sunt situate în limitele prevăzute de prezenta lege.



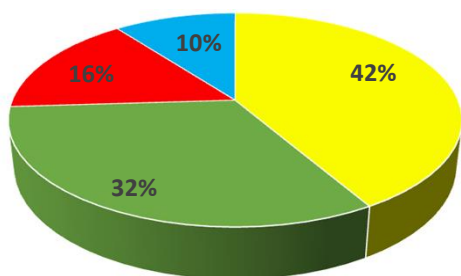
SĂRĂCIE ENERGETICĂ– desemnează imposibilitatea consumatorului vulnerabil definit la lit. j) de acoperire a nevoilor energetice minimale privind încălzirea optimă a locuinței pe timpul sezonului rece

Consumul final de energie pentru încălzire și răcire, 2012 O strategie a UE pentru încălzire și răcire - COM(2016) 51 final



Încălzirea și răcirea în România Proiectul Strategiei Energetice 2016 - 2030

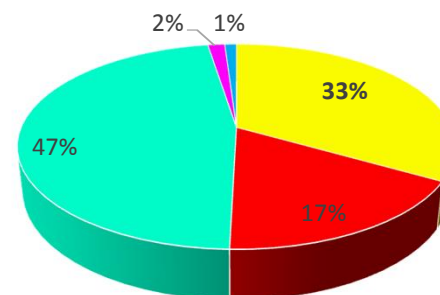
Încălzirea și răcirea locuințelor în funcție
 de sursele de energie
 2015 – 76 TWh



■ Gaz ■ Biomasa ■ Agent termic (SACET) ■ Energie electrică

Sursa: PRIMES

Numărul locuințelor (mil.) în funcție de tipul de
 încălzire
 2015 – 7,47 mil. gospodării



■ Centrală de apartament pe gaz
 ■ Alimentare centralizată (SACET)
 ■ Încălzire parțială (lemn/cărbune/GPL)
 ■ Încălzire centrală fără SACET
 ■ Încălzire electrică

Sursa: PRIMES



Legea nr. 196/2016 privind venitul minim de incluziune

- **ART. 3 (1) Venitul minim de incluziune reprezintă sprijinul financiar acordat de stat în scopul asigurării nivelului de trai minimal, astfel cum acesta este definit de art. 54 din Legea nr. 292/2011, cu modificările ulterioare, pentru familiile și persoanele singure aflate în situația prevăzută la art. 1 alin. (2), precum și pentru prevenirea riscului sărăciei în rândul copiilor și stimularea participării acestora în sistemul de educație.**
- **(2) Pentru a răspunde scopului prevăzut la alin. (1), venitul minim de incluziune se compune din una sau mai multe din următoarele categorii de ajutoare financiare:**
 - a) ajutor de incluziune;
 - b) ajutor pentru familia cu copii;
 - c) supliment pentru locuire.



Legea nr. 196/2016 privind venitul minim de incluziune

- ART. 26 (1) Pentru sprijinirea, în perioada sezonului rece, a consumatorilor vulnerabili care utilizează, pentru încălzirea locuinței, energie termică în sistem centralizat, autoritățile administrației publice locale au obligația de a stabili, prin hotărâre a consiliului local, una sau mai multe măsuri de protecție socială suportate din bugetele locale, după cum urmează:
 - a) subvenții lunare pentru acoperirea diferenței dintre prețul de producere, transport, distribuție și furnizare a energiei termice livrate populației și prețul local al energiei termice facturate populației;
 - b) ajutoare lunare pentru încălzirea locuinței cu energie termică, în completarea celor acordate de la bugetul de stat;
 - c) atât subvenții lunare prevăzute la lit. a), cât și ajutoare lunare prevăzute la lit. b).
- (2) Valoarea măsurilor de protecție socială prevăzute la alin. (1) trebuie să fie de cel puțin 10% din valoarea totală a ajutoarelor de încălzire acordate din bugetul de stat.
- (3) În funcție de resursele proprii, autoritățile administrației publice locale pot aproba, prin hotărâre a consiliului local, ajutoare lunare pentru încălzirea locuinței peste tranșele de venituri și cuantumul utilizate pentru calcularea suplimentului de încălzire acordat din bugetul de stat.



Legea nr. 196/2016 privind venitul minim de incluziune

•ART. 77 Sumele reprezentând cheltuielile pentru încălzirea locuinței, aferente consumului de energie termică, energie electrică sau de gaze naturale, plătite direct de consumatorii titulari de contract de furnizare a energiei termice sau convenție individuală, respectiv contract de furnizare a gazelor naturale sau a energiei electrice, precum și ajutoarele pentru încălzirea locuinței achitate de agențiile teritoriale pentru plăți și inspecție socială ori de autoritățile administrației publice locale, în condițiile prezentei legi, se colectează în conturile tip ESCROW, astfel cum sunt definite în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 115/2001 aprobată cu modificări prin Legea nr. 84/2002, cu modificările și completările ulterioare, deschise la bănci de către distribuitorii și producătorii de energie termică, furnizorii de gaze naturale și furnizorii de energie electrică.

ANRE - Președinte al Asociației EnR Network - Asociația agențiilor naționale de eficiență energetică din Europa 2017

Asociația agențiilor naționale de eficiență energetică din Europa EnR este o asociație voluntară de agenții naționale de energie din Europa și din țările vecine. Înființată la Strasbourg în 1991, EnR numără în prezent 24 de agenții membre, fiecare având responsabilitatea națională de a promova și de a contribui în mod activ la asigurarea eficienței energetice, energiilor regenerabile și protecției mediului.

Începând cu luna februarie 2017, Președinția anuală și Secretariatul Asociației EnR vor fi asigurate de către ANRE (România).

Managementul EnR este asigurat în comun de către Președinția și Secretariatul EnR și de Troika EnR. Troika Asociației EnR este formată din reprezentanți ai agențiilor mandate pentru președinția precedentă (DENA Germania), actuală (ANRE România) și pentru cea viitoare (ENEA Italia).

Focus topic : *Sărăcia energetică în UE și SM* - analiză a documentelor și rapoartele relevante și propuneri privind *Clean Energy Package*

Documentul de poziție privind *Sărăcia energetică în Europa și consumatorii vulnerabili de energie* elaborat de ANRE va fi discutat în perioada 27-28 septembrie 2017 la Salzburg la întâlnirea EnR Thinking Group Meeting



Calendar ANRE – Președinție EnR 2017-2018

- În conformitate cu programul public prezentat membrilor EnR de către ANRE pentru anul 2017, la **evenimentele EnR organizate la București în perioada 14 – 15 iunie 2017** au participat reprezentanții Agențiilor de Eficiență Energetică din cadrul statelor membre (Austria, Italia, Grecia, Germania, Portugalia, Franța, Finlanda, Olanda, Ungaria, Spania și Marea Britanie), cât și invitați din cadrul Academiei Române, CNR-CME, Centrului Român al Energiei, etc. (prezentări publicate pe website-ul ANRE și EnR).
- **Propuneri EnR/ANRE aferente Proiectului Documentului de Poziție privind sărăcia energetică în Europa :**
 - **definiție armonizată oficială a sărăciei energetice la nivelul UE**, pentru măsurarea sărăciei energetice și monitorizarea numărului de gospodării aflate în sărăcie energetică și pentru raportarea la fiecare doi ani, către Observatorul UE pentru combaterea sărăciei energetice, conform Pachetului Energie Curată;
 - armonizarea Rapoartelor naționale aferente **Directivelor 72/2009 și 73/2009 - termen 31.07 a.c., privind datele aferente consumatorilor vulnerabili de energie, respectiv a Raportului privind progresul înregistrat în îndeplinirea obiectivelor naționale de eficiență energetică aferent Directivei 27/2012 - termen 30.04 a.c.;**
 - Metodologie UE pentru elaborarea **Planului național de acțiune cu privire la sărăcia energetică integrat în proiectul de Regulament privind guvernarea Uniunii Energetice** privind dispozițiile propunerii EED și a Directivei privind normele comune pentru piața internă de energie electrică aferente sărăciei energetice, prin solicitarea ca o parte din măsurile de eficiență energetică să fie puse în aplicare cu prioritate în gospodăriile afectate de sărăcie energetică sau în locuințele sociale;
 - alocarea prioritara a programelor europene și naționale pentru elaborarea și actualizarea **Planului național de acțiune cu privire la sărăcia energetică** prin abordarea performanței energetice a clădirilor și echipamentelor și conștientizarea consumatorilor cu privire la eficiența energetică (granturi, ajutoare de stat, fonduri structurale, etc.)



MULȚUMESC PENTRU ATENȚIE!

Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei (ANRE)
Departamentul pentru eficiență energetică
email: Info.eficienta@anre.ro
www.anre.ro

